

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ : RDG62T0065
โครงการ : การรวบรวมข้อมูลและการจัดการฐานข้อมูลการท่องเที่ยวโดยชุมชนแบบมีส่วนร่วม ในพื้นที่ภาคใต้ (14 จังหวัด) และภาคกลาง (กรุงเทพมหานคร สุพรรณบุรี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์)ประเทศไทย ระยะที่ 2
นักวิจัย : ดร.ปรัชญากรณ์ ไชยคช (คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่)
Email : drkorntat@hotmail.com
ระยะเวลาโครงการ : 1 ปี (ตั้งแต่วันที่ 15มกราคม 2562 – 14 มกราคม 2563)

การศึกษาการรวบรวมข้อมูลและการจัดการฐานข้อมูลการท่องเที่ยวโดยชุมชนแบบมีส่วนร่วม ในพื้นที่ภาคใต้ (14 จังหวัด) และภาคกลาง (กรุงเทพมหานคร สุพรรณบุรี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์) ประเทศไทย ระยะที่ 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อรวบรวมสารสนเทศและจัดทำฐานข้อมูลของกลุ่มการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่ภาคใต้และภาคกลาง 2) เพื่อประเมินศักยภาพของชุมชนที่มีการท่องเที่ยวในพื้นที่ภาคใต้และภาคกลางระยะที่ 2 และ 3) เพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการฐานข้อมูลของการท่องเที่ยวโดยชุมชน เครื่องมือในการดำเนินการโครงการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย การสังเกต การสำรวจ การสัมภาษณ์เชิงลึก แบบสำรวจข้อมูล และแบบประเมินศักยภาพประชากรกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย แกนนำ หรือตัวแทนชุมชนท่องเที่ยวในพื้นที่ ภาคใต้ 14จังหวัด และ 6 จังหวัดภาคกลางการกำหนดชุมชนในงานวิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงจากฐานข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำนวน 144 ชุมชน ในพื้นที่ภาคใต้ 14 จังหวัด และ 6 จังหวัดภาคกลาง ซึ่งหลังจากคัดกรองชุมชนเบื้องต้นผลปรากฏว่าในระยะที่ 2 มีชุมชนท่องเที่ยว ในพื้นที่การศึกษาวิจัยทั้งสิ้น 75 ชุมชนผลการศึกษาพบว่าชุมชนที่ดำเนินการการท่องเที่ยวส่วนใหญ่ มีลักษณะการดำเนินการตามหลักการและแนวคิดของการท่องเที่ยวโดยชุมชน และมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรในพื้นที่ชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว สำหรับมาตรฐานการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่ภาคใต้ และ 6จังหวัดภาคกลาง พบว่า ชุมชนที่มีมาตรฐานการจัดการในระดับ A จำนวน 22 ชุมชน โดยเป็นชุมชนในพื้นที่ภาคใต้ จำนวน 15 ชุมชน และภาคกลาง จำนวน 7 ชุมชน ชุมชนที่มีมาตรฐานการจัดการในระดับ B จำนวน 24 ชุมชน โดยเป็นชุมชนในพื้นที่ภาคใต้ จำนวน 22 ชุมชน และภาคกลาง จำนวน 2 ชุมชน และชุมชนที่มีมาตรฐานการจัดการในระดับ C จำนวน 29 ชุมชน โดยเป็นชุมชนในพื้นที่ภาคใต้ จำนวน 25 ชุมชน และภาคกลาง จำนวน 4 ชุมชนภาพรวมของการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในภาคใต้ พบว่า อยู่ในระดับดี การท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่อ่าวไทยมีความเข้มแข็งในด้าน การบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน และด้านการจัดการเศรษฐกิจ สังคม และคุณภาพชีวิตพื้นที่ฝั่งอันดามันชุมชนท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน และด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบและยั่งยืนชุมชนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้มีความเข้มแข็งในด้านการอนุรักษ์และส่งเสริมมรดกทางวัฒนธรรมชุมชน และด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบและยั่งยืน ส่วนใน

พื้นที่ภาคกลาง ชุมชนท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความเข้มแข็งด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนด้านคุณภาพการบริการการท่องเที่ยวโดยชุมชน และด้านการทำงานร่วมผู้ประกอบการนำเที่ยวภายนอก ทั้งนี้ได้จัดอบรมการใช้ระบบฐานข้อมูลให้กับชุมชนในระยะแรก และให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบันทึกข้อมูลเองในระยะที่ 2 เป็นการสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการฐานข้อมูลร่วมกัน

คำหลัก: ฐานข้อมูลการท่องเที่ยวโดยชุมชน, ศักยภาพการท่องเที่ยวโดยชุมชนภาคใต้, การจัดการฐานข้อมูลแบบมีส่วนร่วม

Abstract

Project code : RDG62T0065
Project title : Data Collecting and Participatory on Database Management of Community Based Tourism in Southern and Central Regions of Thailand
Investigator : Dr.Prachyakorn Chaiyakot (Hatyai University)
Email address : drkorntat@hotmail.com
Project duration : 1 year (From 15 January2019 to 14 January2020)

The study of the data collecting and participatory on database management of community based tourism in southern (14 provinces) and central regions (Bangkok, SuphanBuri, SamutSongkhram, SamutSakhon, Phetchaburi, and PrachuapKhiri Khan) of Thailand in 2nd phase were aims to 1) the collect the information and develop the database of Community Based Tourism in southern and central regions of Thailand, 2) to evaluate the tourism's potential of the communities in southern and central regions of Thailand in 2nd phase and 3) to develop the community participation of the database system management. The methodology in this research are consist of the observation, survey, explore, in-depth interview, survey form, and assessment form. The population and sample are consisting of the leader or the representative of the communities within 14 provinces in the southern and 6 provinces in central regions of Thailand. The purposive sampling was used to determine 144 communities from the database of several institutions. After screen the communities found that there were 75 communities were used to study in these 2nd phase. The result of the study found that almost of the communities operating tourism under the concept of Community Based Tourism (CBT) and participate to manage the tourism resource in the area for tourism. For the management of the Community Based Tourism standard in southern and 6 provinces in central regions of Thailand found that there are 22 communities are at A class level, 15 communities in southern and 7 communities in central regions of Thailand, however, there are 24 communities are at B class level, 22 communities in southern and 2 communities in central regions, in addition, there are 29 communities at C class level, 25 communities in southern and 4 communities in central region. The overall of Community Based Tourism management in southern region is at good level. The Community Based Tourism in the area of Gulf of Thailand are strange in the dimension of the Community

Based Tourism management and the dimension of economic social and quality of life management in the area of Gulf of Thailand, the dimension of the Community Based Tourism management and the dimension of systematic and sustainable nature resource and environment management in the Andaman area, and the dimension of cultural conservation and promotion and the dimension of systematic and sustainable nature resource and environment management. In central region of Thailand found that the communities are strengths in the dimension of the Community Based Tourism management, quality of Community Based Tourism service, and cooperation with tour operator. However, the conducted of database system training for the communities in first phase and second phase was used to create the participatory of database system management.

Keyword: Community Based Tourism database, Potential of Community Based Tourism, Database participatory management